

POSTANOWIENIE

Dnia 30 listopada 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Wiak (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Maria Szczepaniec

SSN Paweł Wojciechowski

w sprawie z protestu M. K.

przeciwko ważności referendum ogólnokrajowego zarządzanego na dzień 15 października 2023 r.

przy udziale Prokuratora Generalnego i Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 30 listopada 2023 r.,

pozostawia protest bez dalszego biegu.

[SOP]

UZASADNIENIE

M.K. (dalej: „wnosząca protest”) pismem z 24 października 2023 r., zatytułowanym „Wniosek o unieważnienie wyborów i referendum”, wniosła do Sądu Najwyższego protest przeciwko ważności referendum ogólnokrajowego, które odbyło się 15 października 2023 r. Wnosząca protest wskazała, że „wybory, które odbyły się w dniu 15.10.2023 r. powinny być unieważnione”, gdyż zapytano ją, czy chciałaby kartę do referendum, a ponadto głosy oddane po 21:00 powinny być unieważnione. Wnosząca protest zażądała unieważnienia wyborów.

Prokurator Generalny wyraził opinię, że w zakresie zarzutu dotyczącego pytania przez członków obwodowej komisji wyborczej o wydanie karty do głosowania w referendum protest jest zasadny, a naruszenie przepisów ustawy o referendum ogólnokrajowym może mieć wpływ na wynik referendum. W pozostałym zakresie wniósł o pozostawienie protestu bez dalszego biegu. Przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej również wniósł o pozostawienie protestu bez dalszego biegu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Protest należało pozostawić bez dalszego biegu.

Zgodnie z art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o referendum ogólnokrajowym (tekst jedn. Dz. U. 2020, poz. 851 ze zm.; dalej: „u.r.o.”), przeciwko ważności referendum może być wniesiony protest ze względu na zarzut dopuszczenia się przestępstwa przeciwko referendum lub naruszenia przepisów tej ustawy dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyniku referendum. Protest wnosi się do Sądu Najwyższego na piśmie w terminie 7 dni od dnia ogłoszenia wyniku referendum przez Państwową Komisję Wyborczą w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej. Do warunków i trybu wnoszenia protestu oraz sposobu jego rozpatrywania i trybu podejmowania uchwały w tej sprawie przez Sąd Najwyższy stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. - Kodeks wyborczy (tekst jedn. Dz. U. 2023, poz. 2408, dalej: „k.wyb.”) (art. 34 u.r.o.).

Biorąc pod uwagę powyższe, należy uznać, że do protestów przeciwko ważności referendum zastosowanie znajduje również przepis art. 241 § 3 k.wyb. Zgodnie z nim, wnoszący protest powinien sformułować zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których opiera swoje zarzuty. Z treści tego przepisu wynika, że osoba wnosząca protest jest zobowiązana do wykazania wpływu wystąpienia naruszeń na wynik wyborów lub referendum. Sąd Najwyższy pozostawia natomiast bez dalszego biegu protest wniesiony przez osobę do tego nieuprawnioną lub niespełniającą wymogów formalnych, tj. niezawierający zarzutów, które zgodnie z art. 33 ust. 1 u.r.o., mogą być podstawą kwestionowania ważności

referendum oraz w którym nie przedstawiono lub nie wskazano dowodów, na których zarzuty te byłyby oparte (art. 243 § 1 k.wyb. w zw. z art. 34 ust. 2 u.r.o.).

W niniejszej sprawie, z treści pisma wynika, że wnosząca protest sformułowała zarzuty, odnosząc je wyłącznie do ważności wyborów do Sejmu i Senatu („Uważam, że wybory, które odbyły się w dniu 15.10.2023 powinny być unieważnione”; „W związku z powyższymi zarzutami wybory powinny być unieważnione”). W konsekwencji należy uznać, że wnosząca protest nie wskazała naruszeń, które stanowiłyby przejaw popełnienia konkretnego przestępstwa przeciwko referendum, albo byłyby naruszeniami ustawowych przepisów dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyniku referendum. Niezależnie od powyższych ustaleń Sąd Najwyższy zauważa, że wnosząca protest nie przedstawiła żadnych dowodów na potwierdzenie wskazanych przez siebie okoliczności, ani też nie sformułowała wniosku w zakresie stwierdzenia ważności referendum.

Z tego względu Sąd Najwyższy na podstawie art. art. 243 § 1 k.wyb. w zw. z art. 34 ust. 1 i 2 u.r.o., orzekł jak w sentencji.

[ms]

[ał]